

กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย – แปซิฟิก (เอเปค)

Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC)

ความเป็นมา

“เอเปค (APEC)” เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างเขตเศรษฐกิจ (Economy) ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2532 (ค.ศ. 1989) ตามข้อเสนอของออสเตรเลีย

ไทยเป็นสมาชิกของเอเปค ซึ่งปัจจุบันประกอบด้วย 21 เขตเศรษฐกิจ คือ ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง จีนไทเป เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ชิลี เปรู เวียดนาม และรัสเซีย

เอเปคเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีพลังและพลวัตของการเจริญเติบโตสูงสุดของโลก

กลุ่มสมาชิกเอเปคมีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) รวมกันกว่า 42 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 57 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ของโลก มีสัดส่วนการค้ากว่าร้อยละ 47 ของมูลค่าการค้าโลก และมีจำนวนประชากรคิดเป็นร้อยละ 39 ของประชากรรวมของโลก (ภาพที่ 2)

เอเปคสนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแบบเปิดกว้าง (Open Regionalism) นั่นคือ สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกเอเปคให้แก่กันจะส่งผลให้ผู้ที่มิได้เป็นสมาชิกเอเปคได้รับประโยชน์ด้วย เอเปคมีเป้าหมายสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี (multilateral trading system) โดยการดำเนินการของเอเปคจะยึดหลักการฉันทามติ (consensus) และความสมัครใจ (voluntarism) ของทุกฝ่าย ความเท่าเทียมกัน และผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก โดยคำนึงถึงความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจและสังคม และระดับการพัฒนาของสมาชิก

เป้าหมายของเอเปค คือ เป้าหมายโบกอร์ (Bogor’s Goal) ที่สมาชิกเอเปคเห็นชอบในระหว่างการประชุมผู้นำฯ ที่เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย (ปี 2537) โดยตั้งเป้าหมายให้มีการค้าและการลงทุนที่เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาคภายในปี 2553 สำหรับเขตเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้ว และภายในปี 2563 สำหรับเขตเศรษฐกิจอื่น ๆ

กลไกการทำงาน การประชุมระดับนโยบาย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders Meeting – ALEM) สมาชิกเขตเศรษฐกิจเอเปคซึ่งเป็นเจ้าภาพ จะจัดการประชุมดังกล่าวปีละ 1 ครั้ง โดยจะมีการประกาศนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานของเอเปคในปีต่อไปในรูปของปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders Declaration)
2. การประชุมรัฐมนตรีเอเปค (APEC Ministerial Meeting - AMM) รัฐมนตรีต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ซึ่งจัดขึ้นก่อนการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ที่ประชุมจะทบทวนกิจกรรมของเอเปคตลอดปีที่ผ่านมา และประมวลข้อเสนอแนะ เพื่อเสนอแนะให้ที่ประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป
3. การประชุมรัฐมนตรีสาขาต่างๆ (Sectoral Ministerial Meeting) จะกำกับดูแลความร่วมมือด้านการศึกษา พลังงาน สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน การคลัง สาธารณสุข การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไทโรคมนาคม และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ การท่องเที่ยว การค้า คมนาคม กิจการสตรี ฯลฯ
4. คณะกรรมการที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (APEC Business Advisory Council - ABAC) เอเปค ซึ่งจะประกอบด้วยตัวแทนนักธุรกิจจากเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปคจำนวนเขตเศรษฐกิจละ 3 คน ทำหน้าที่เสนอแนะ และขอความเห็นของภาคธุรกิจเอเปคต่อที่ประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจ ในรูปแบบของรายงานปีละ 1 ครั้ง โดยเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการลงทุน ในภูมิภาค ABAC จะจัดการประชุมภายในกันปีละ 4 ครั้ง

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค (APEC Finance Ministers’ Meeting: APEC FMM)

ใน พ.ศ.2536 มีการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปคครั้งแรก โดยที่ประชุมฯ ได้เห็นชอบให้มีการจัดประชุม APEC FMM อย่างเป็นทางการขึ้น และเริ่มจัดการประชุมดังกล่าวเป็นครั้งแรกในปี 2537

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปคจะมีเป็นประจำทุกปีประกอบด้วย การประชุม 3 ระดับ ได้แก่

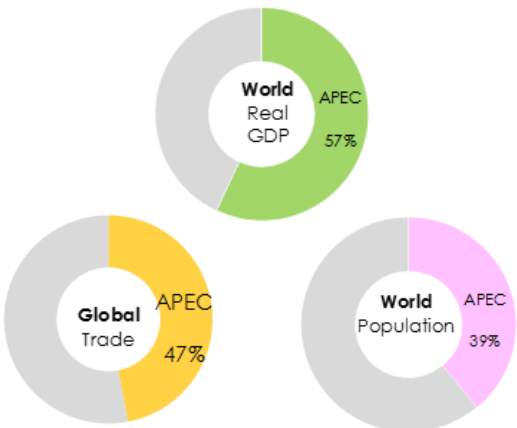
- (1) ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Finance Officials’ Meeting)
- (2) ระดับปลัดกระทรวงการคลัง (Finance Deputies’ Meeting)
- (3) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (Finance Ministers’ Meeting)

ภาพที่ 1 สมาชิกเอเปค

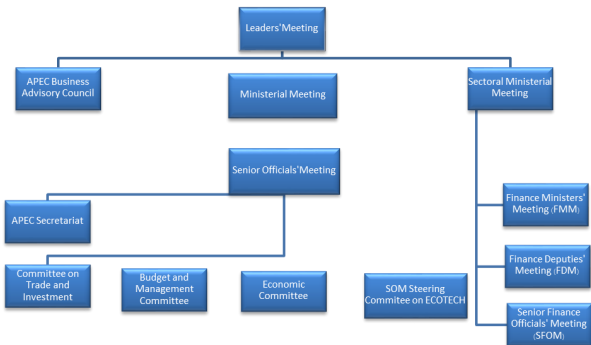
ที่มา: รวบรวมโดย สศร.

ภาพที่ 2 สัดส่วน GDP การค้า และจำนวนประชากร เอเปค เมื่อเทียบกับโลก

ที่มา: APEC AT A GLANCE 2015 รวบรวมโดย สศร.

ภาพที่ 3 โครงสร้างการประชุมเอเปค

ที่มา: APEC AT A GLANCE 2015 รวบรวมโดย สศร.